

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 20/2014-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 17. septembra 2014 predbežne prerokoval návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpenej Petrom Muránskym, poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4 a čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky vedený pod sp. zn. Rvp 7926/2014 a návrh skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpenej advokátom Mgr. Andrejom Gunárom, Advokátska kancelária, Panenská 6, Bratislava, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 20 ods. 1, 2 a 4, čl. 35 ods. 1 a 2 a čl. 55 Ústavy Slovenskej republiky vedený pod sp. zn. Rvp 7937/2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky vedený pod sp. zn. Rvp 7926/2014 a návrh skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky vedený pod sp. zn. Rvp 7937/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. PL. ÚS 20/2014.

2. Návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a návrh skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky p r i j í m a na ďalšie konanie.

3. Návrhom na pozastavenie účinnosti zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 2. júla 2014 v elektronickej forme bez zaručeného elektronického podpisu doručený návrh skupiny 40 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia I“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku“) s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4 a čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Predmetný návrh bol doplnený v písomnej forme podaním doručeným ústavnému súdu 7. júla 2014. Veci bola pridelená sp. zn. Rvp 7926/2014.

Vo svojom návrhu navrhovatelia I namietajú nesúlad celého zákona s označenými článkami ústavy, hoci nespochybňujú, že *«niektoré ustanovenia Zákona nie sú v nesúlade s Ústavou... ako napr. čl. IV.: „Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júna 2014“. Zachovaním účinnosti takýchto ustanovení Zákona by sa však dosiahol stav obsolétosti právnej normy, nakoľko tieto ustanovenia by samé osebe stratili zmysel a uplatniteľnosť. Aj z tohto dôvodu navrhovateľ a namieta nesúlad celého zákona.»*

Navrhovatelia I citujú z dôvodovej správy k zákonu o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku a konštatujú, že *„cieľom zákonodarcu bolo dosiahnuť ochranu poľnohospodárskej pôdy pred poškodením a neodôvodneným znižovaním jej výmery, kvality a objemu. Nástroj, ktorý si zákonodarca zvolil, resp. použil na dosiahnutie*

tohto účelu je výrazné zúženie okruhu osôb, na ktoré môže vlastník poľnohospodárskeho pozemku tento svoj pozemok previesť.

Avšak k tomu, aby nedochádzalo k znižovaniu výmery poľnohospodárskej pôdy stačí sprísniť a upraviť pravidlá pre vynímanie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu a jej prekvalifikovanie na iný druh pozemku, a v tej súvislosti aj pravidlá postupu príslušných orgánov štátnej správy... Absolútne teda v danom prípade absentuje princíp proporcionality...“.

Navrhovatelia I zdôrazňujú, že „prostriedky, ktoré zákonodarca použil v Zákone presahujú ním stanovený cieľ a spôsobujú neprimeraný zásah do vlastníckeho práva. A podľa názoru navrhovateľa ani negarantujú dosiahnutie stanoveného cieľa, nakoľko nikde v Zákone nie je ničím zaručené, že keď osoba splňajúca zákonom stanovené predpoklady nadobudne poľnohospodársku pôdu, že ju bude aj využívať na poľnohospodársku výrobu... Tým je v celej šírke porušený princíp proporcionality... Takýto postup zákonodarcu je nezlučiteľný s princípmi právneho štátu... a súčasne je v nesúlade s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky.“.

V metodike trojkrovového testu proporcionality navrhovatelia I vidia problém v splnení kritéria vhodnosti, kritéria nevyhnutnosti, ale aj kritéria primeranosti v užšom slova zmysle (časť návrhu v bode V). Vo vzťahu k čl. 20 ods. 4 ústavy navrhovatelia I kritizujú, že „*dochádza k nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva priamo zákonom*“, že zákonodarcom definovaný verejný záujem na prijatí kritizovanej právnej úpravy „*je všeobecný, vágny, nerešpektuje rovnováhu verejného a súkromného záujmu, a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality z hľadiska nevyhnutnosti takéhoto zásahu do vlastníckeho práva*“, že zákon o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku nespĺňa ani kritérium nevyhnutnosti, keďže je neproporcionálny, a že prípadná odplatnosť prevodu vlastníckeho práva k dotknutým pozemkom za splnenia ostatných zákonných podmienok nemôže nahradiť požiadavku primeranej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva.

Navrhovatelia I ďalej rekapitulujú okruh subjektov, na ktoré podľa namietanej právnej úpravy možno previesť vlastnícke právo k poľnohospodárskym pozemkom, a tvrdia, že *«práve z vymedzenia okruhu osôb, na ktoré môže vlastník previesť svoju poľnohospodársku pôdu a z uprednostňovania niektorých osôb možno vyvodíť záver, že Zákon môže byť použitý na dosiahnutie úplne iného účelu, ako je zákonodarcom deklarovaný účel a to na „uľahčenie nadobúdania“ pôdy „úzkou skupinou“ subjektov pôsobiacich na trhu s pôdou bez toho, aby museli súťažiť v prirodzenom trhovom prostredí, keďže Zákon v ust. § 4 ods. 1, písm. a) umožňuje bez použitia postupu podľa odsekov 3 až 10 a podľa § 5 a 6 (teda priamo bez zverejňovania ponuky prevádzajúcim) previesť poľnohospodársky pozemok do vlastníctva osobe, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako podnikanie najmenej tri roky pred dňom uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku v obci, v ktorej sa poľnohospodársky pozemok nachádza. A v § 4 ods. 5 uprednostňuje ponuku toho záujemcu, ktorý má sídlo alebo trvalý pobyt v obci, kde je ponúkaný pozemok evidovaný pred ponukou záujemcu zo susednej obce; a ponuku záujemcu zo susednej obce pred ponukou záujemcu bez ohľadu na miesto podnikania.»*.

Koncept zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku bráni *„určitým osobám v možnosti nadobudnúť poľnohospodársky pozemok do svojho vlastníctva..., čím je podľa nášho názoru daný aj nesúlad Zákona s čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 20 ods. 1, 2, a 4 Ústavy Slovenskej republiky“*. Zákon o nadobúdaní vlastníctva k pôde súčasne podľa navrhovateľov I *„nerieši mnohé základné problémy, ktoré môžu pri aplikácii zákona vzniknúť..., čím u neho chýba aj potrebná úroveň presnosti*.

Keďže celý Zákon... je založený na princípe obmedzovania základného práva vlastníť majetok..., predstavuje podľa názoru navrhovateľa ako celok neprimeraný zásah do vlastníckeho práva tak ako to vyplýva z čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, pričom ide o zásah, ktorý je v priamom spojení s porušovaním princípov právneho štátu garantovaných čl. 1 ods. 1 prvou vetou Ústavy Slovenskej republiky.“

Navrhovatelia I ústavnému súdu navrhujú, aby meritórne nálezom takto rozhodol:

„Zákon č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvou vetou v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky.“

Súčasne navrhovatelia I navrhujú dočasné opatrenie spočívajúce v pozastavení účinnosti zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku, lebo jeho uplatňovanie spôsobuje *„ohrozenie základných práv priznaných podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky“*.

2. Ústavnému súdu bol 3. júla 2014 doručený návrh skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovatelia II“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 20 ods. 1, 2 a 4, čl. 35 ods. 1 a 2 a čl. 55 ústavy. Veci bola pridelená sp. zn. Rvp 7937/2014.

I navrhovatelia II namietajú ústavne významnú neprimeranosť zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku, pretože podľa ich názoru na dosiahnutie cieľov formulovaných v dôvodovej správe *„nie je vôbec potrebné vstupovať do sféry súkromného práva – ako to schválený zákon robí a už vôbec nie do oblasti základných práv a slobôd, resp. do ich obmedzovania“*. Navyše, napadnutá práva úprava podľa navrhovateľov II *«umožní, že k poľnohospodárskym pozemkom sa ľahko dostanú hlavne väčšie poľnohospodárske firmy... pôsobiace v danej obci, kde sa poľnohospodárske pozemky vlastníkov, ktorí prejavia záujem ich predať, nachádzajú. Zákon v § 4 ods. 5 totiž priamo stanovuje prednosť ponúk založenú na mieste, kde má potenciálny kupujúci pobyt alebo sídlo... Ak teda nadobúdateľ ponúkne cenu, ktorú je predávajúci ochotný akceptovať a zároveň je z danej obce, má neprimeranú výhodu pred inou ponukou subjektu, ktorý má trvalé bydlisko alebo sídlo na inom mieste v Slovenskej republike. Dochádza tak k stavu, keď zákon zaručuje miestnym poľnohospodárskym firmám, pri určitom ekonomickom postavení, „právo“ skúpiť pozemky bez toho, aby boli vystavení priamej trhovej súťaži na otvorenom trhu. Pri kupovaní rôznych výrobných prostriedkov, a pôda nie je výnimkou,*

sa prihliada aj na iné skutočnosti, ako je len výška kúpnej ceny. Zákon to však vo svojich ustanoveniach nepripúšťa a pokiaľ je ponuka ceny miestneho záujemcu rovnako vysoká ako ponuka iného (podľa miesta podnikania) záujemcu, má miestny automaticky prednosť.

Toto obmedzenie má potenciál byť zneužitý na úplne iný účel, než bol zamýšľaný – a to ekonomicky posilniť miestnych (spravidla väčších) podnikateľov v poľnohospodárstve a vylúčiť trhovú konkurenciu...

...

Ak však nebude záujemca, ktorý by splňal podmienky miestnej prednosti, môže prevádzajúci... predať pozemok aj podnikateľovi v poľnohospodárstve z iného miesta republiky, avšak za cenu, ktorá bola zverejnená v ponuke – prečo nie aj za inú cenu a len v lehote do 6 mesiacov odo dňa oficiálneho zverejnenia ponuky? Toto obmedzenie považujeme takisto za neprimerané sledovanému cieľu.»

K ústavným požiadavkám rovnosti a zákazu nedovolennej diskriminácie vo väzbe na základné právo vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy) a základné právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť (čl. 35 ods. 1 ústavy) navrhovatelia II formulujú názor, podľa ktorého „nemôže byť zvýhodňovaný niekto preto, že je podnikateľ, dokonca podnikateľ v určitom konkrétnom sektore. Prečo nemôže poľnohospodársky pozemok nadobudnúť aj nepodnikateľ, ktorý ho zmluvne prenajme a samotný pozemok je využívaný na poľnohospodárske účely a ani sa neznižuje jeho výmera?

Nemôže byť niekto zvýhodňovaný len preto, že je podnikateľ v tomto sektore už viac ako 3 roky – prečo je ten, čo v danom sektore podniká len dva a pol roka, horší? Opäť, aký je kvalitatívny rozdiel vo vzťahu k deklarovanej cieľom zákona medzi takýmito podnikateľmi?

Nemôže byť niekto zvýhodňovaný na základe toho, ako dlho má na území SR trvalý pobyt, resp. ako dlho je to registrované jeho sídlo. Z hľadiska ochrany a nezmenšovania výmery poľnohospodárskej pôdy, aký je rozdiel medzi tým, či je jej vlastníkom s trvalým pobytom (alebo sídlom) u nás 10 rokov, 9 rokov alebo 3 roky? A prečo má mať subjekt z tej istej obce výhody oproti porovnateľným subjektom sídlajúcim v inej obci?

Okrem toho... zákon upravuje požiadavku, ktorú musí osoba splniť, aby mohla nadobudnúť poľnohospodársky pozemok v podobe praxe v poľnohospodárskej výrobe

v dĺžke minimálne tri roky v danej obci. Splnenie tejto podmienky má byť osvedčované príslušným orgánom štátnej správy (§ 6 zákona). V súvislosti s touto podmienkou a procesom osvedčovania jej splnenia upozorňujeme na súvisiacu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, napr. rozsudky vo veciach C-370/05 Uwe Kay Festersen, C-452/01 Margarethe Ospelt a Schlössle Weissenberg Familienstiftung, C-302/97 Klaus Konle proti Republik Österreich. V zmysle uvedenej judikatúry možno totiž podmienku nadobúdania vlastníctva poľnohospodárskej pôdy považovať za takú, ktorá predstavuje obmedzenie pohybu kapitálu. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že takéto opatrenie možno pripustiť, pokiaľ sleduje cieľ všeobecného záujmu, uplatňuje sa nediskriminačným spôsobom a zachováva zásadu proporcionality... Z hľadiska týchto troch kritérií je potrebné posudzovať prípustnosť vyššie uvedenej podmienky nadobúdania vlastníctva poľnohospodárskej pôdy. Máme za to, že tieto podmienky splnené nie sú...“.

Navrhovatelia II namietajú nerovnakosť obsahu vlastníckeho práva vytvorenú namietanou právnou úpravou, lebo „*vlastník môže predat' pozemok len presne stanoveným osobám, dokonca v presne stanovenej postupnosti a v stanovenej lehote, čo však obmedzuje maximalizáciu jeho zisku (a teda výkon vlastníckeho práva). Navyše, v prípade, že (teoreticky) predávajúci nenájde kupujúceho, ktorý spĺňa zákonné podmienky..., nemôže takýto svoj pozemok predat'. Napriek tomu, že ho zákon obmedzuje, nedáva mu žiadnu možnosť v takomto prípade uplatniť právo predaja svojho majetku inak – napríklad tým, že by pozemok od takéhoto vlastníka kúpil povinne štát, obce a pod. Neplatí tu teda, že vlastnícke právo má u každého vlastníka rovnaký obsah a požíva rovnakú ochranu.*“.

S poukazom na obsah dôvodovej správy k zákonu o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku navrhovatelia II uvádzajú, že „*zákonodarca vo svojej argumentácii odvodzuje zásah do vlastníckeho práva... tým, že ide o poľnohospodársku pôdu (pozemky). To však samo o sebe nestačí; na tak výrazné obmedzenie vlastníckeho práva a iných práv garantovaných v tejto spojitosti ústavou je samotný fakt, že ide o poľnohospodársku pôdu, málo. Samotný zákonodarca ako keby tušil, že to nestačí a ním deklarovaná ústavná konformita je viac jeho želanie ako realita. Následne sa zamotáva do podmienok čl. 20 ods. 4, avšak ani odtiaľ nenašiel uspokojivé východisko. Samotná existencia poľnohospodárskych pozemkov nemôže byť automatickým dôvodom, že sa takáto*

právna úprava (zákon) vyhlási za verejný záujem. Verejným záujmom môže byť deklarovaný záujem na nezmenšovaní výmery týchto pozemkov. Avšak... nezmenšovanie výmery poľnohospodárskych pozemkov nezávisí od osoby vlastníka, ale od konania príslušných orgánov štátnej správy a pravidiel upravujúcich vynímanie poľnohospodárskych pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Týmto sa však zákonodarca v zákone vôbec nezaoberá a zákon tak nesplňa kritérium verejného záujmu.“

K namietanému nesúladu kritizovanej právnej úpravy s čl. 55 ústavy navrhovateľa II argumentujú, že táto má „výrazný potenciál ochromiť, až úplne paralyzovať trh s poľnohospodárskymi pozemkami. Následne je možné, aby sa k poľnohospodárskym pozemkom dostávali miestne silné firmy, ktoré môžu mať potenciál neskôr vytláčať, až úplne eliminovať konkurenciu, ktorá bude tlačená predať svoje pozemky práve týmto subjektom, bez toho, aby sa mohla slobodne rozhodnúť inak. Takéto právne prostredie, ktoré toto umožní, však nemožno považovať za podporu či ochranu hospodárskej súťaže. Naopak, napadnuté ustanovenia zákona svojimi následkami spôsobia najskôr priame obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu s poľnohospodárskymi pozemkami, následne majú potenciál postupne obmedzovať hospodársku súťaž v samotnom agrosektore.“

V závere svojho podania navrhovateľa II navrhujú, aby ústavný súd o ich návrhu takto rozhodol:

„Ustanovenia čl. I, § 4 – 6 zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku a o zmene doplnení niektorých zákonov

nie sú

v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3 a 4, čl. 20 ods. 1, 2 a 4, čl. 35 ods. 1 a 2 a čl. 55 Ústavy Slovenskej republiky.

Keďže zostávajúce ustanovenia zákona č. 140/2014 Z. z. o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku a o zmene doplnení niektorých zákonov bez napadnutých ustanovení § 4 – 6 strácajú zmysel a praktickú využiteľnosť, navrhujeme vysloviť nesúlad uvedeného zákona ako celku s uvedenými ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky.“

Navrhovatelia II ústavnému súdu navrhujú aj pozastavenie účinnosti celého zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku „z dôvodu, že ďalšie uplatňovanie tohto zákona môže vážne ohroziť základné práva a slobody podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 4 a čl. 35 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky“.

II.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 112 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá ustanovenie, ktoré umožňuje spojenie vecí, a preto v súlade s citovanými ustanoveniami je potrebné v konaní o súlade právnych predpisov použiť na prípadné spojenie vecí primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Z oboch predložených návrhov so zreteľom na ich petity, ale aj právno-argumentačný základ vyplýva, že záujem hospodárnosti konania pred ústavným súdom si vyžaduje ich spojenie na spoločné konanie. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou...

Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až f) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym

predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy i podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky.

Ústavný súd návrh na začatie konania prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní oboch návrhov navrhovateľov konštatoval, že navrhovatelia sú podľa čl. 130 ods. 1 písm. a) ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde aktívne legitimovaní na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov, pričom ich návrhy obsahujú všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Na základe tohto zistenia ústavný súd dospel k záveru, že nie sú dôvody na ich odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto ich prijal na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto uznesenia).

IV.

Navrhovatelia I aj navrhovatelia II predložili i návrhy, aby ústavný súd súčasne s prijatím ich návrhov na ďalšie konanie podľa čl. 125 ods. 2 ústavy a podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o pozastavení účinnosti zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku.

Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy ak ústavný súd prijme návrh na konanie podľa odseku 1, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Podľa § 38 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prijme návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, môže uznesením pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom (ďalej len „základné práva alebo slobody“), ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok.

Podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže rozhodnúť o pozastavení účinnosti napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení aj na návrh účastníka konania. Návrh na pozastavenie účinnosti musí obsahovať konkretizáciu a spôsob ohrozenia základných práv alebo slobôd alebo skutočnosti, ktoré preukazujú, že hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok. O tomto návrhu rozhodne ústavný súd bez zbytočného odkladu.

Za dôvod na svoj návrh na pozastavenie účinnosti zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku navrhovateľa I uviedli iba „*ohrozenie základných práv priznaných podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky uplatnením zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku*“. Navrhovateľia II odôvodnili svoj návrh na pozastavenie účinnosti zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku takmer identickým spôsobom.

K uplatneniu svojej právomoci podľa čl. 125 ods. 2 ústavy pristupuje ústavný súd len v dostatočne odôvodnených prípadoch, a pritom celkom výnimočne, t. j. keď sú spôsob ohrozenia označených základných práv a slobôd, resp. hrozba hospodárskej škody alebo iného nenapraviteľného následku v návrhu dostatočne konkretizované,

pričom z okolností prípadu zjavne vyplýva, že ide o tvrdenie navrhovateľov, ktoré možno považovať za preukázané, a teda opodstatnené (napr. PL. ÚS 13/09).

Ústavný súd nezistil dôvody alebo okolnosti, ktoré by pri prijatí predložených návrhov na ďalšie konanie mali viesť k uplatneniu jeho právomoci podľa čl. 125 ods. 2 ústavy, a zároveň vyhodnotil návrhy navrhovateľov na pozastavenie účinnosti zákona o nadobúdaní vlastníctva k poľnohospodárskemu pozemku ako nedostatočne odôvodnené, keďže v nich absentujú konkretizácia a spôsob ohrozenia základných práv alebo slobôd, ako aj skutočnosti, ktoré by preukazovali, že hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok podľa § 38 ods. 2 zákona o ústavnom súde, preto týmto návrhom navrhovateľov nevyhovelo (bod 3 výrokovej časti tohto rozhodnutia).

Ústavný súd o tejto otázke rozhodol aj so zreteľom na krátke obdobie uplatňovania napadnutého zákona, preto zároveň pripomína, že ak sa v ďalšom priebehu konania preukáže splnenie podmienok podľa čl. 125 ods. 2 ústavy (alebo niektorej z nich), nič nebráni, aby pozastavil účinnosť predmetného zákona, a to aj bez návrhu účastníka konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. septembra 2014